

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejemata J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za vsako vrsto z navadnimi črkami 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Vinoreja na Dolenjskem in nevarnost po trtni uši.

Spisal Anton Ogulin, načelnikov namestnik pri kmetijski združnici v Novem mestu.

Leta 1884 so trtno uš dokazali le v kostanjeviškem okraji. Letos se je pokazala že tudi v krškem okraji, in gotovo je, da se bode še dalje razširjevala in napadala še neokužene kraje našega vinarstva; kajti zadostuje ena sama teh silno drobnih, pa jako rodovitnih živalic, da k nam prinese kal, s katerim bode vse uničila. Bodimo še tako previdni, zabranjujmo še s tako ostrostjo občevanje z okuženimi okraji, vendar ne moremo ubraniti, da ne bi se zatrosile leteče trtne uši, ki začno frčati meseca julija, kajti občevanje skozi okužene okraje se ne more ustaviti, in leteče živalice se lahko na oblačilu prenesejo.

Ta izkušinja, ki se ne dá ovreči, napotila me je l. 1884, da sem se umaknil iz komisije, ki je pri Kostanjevici vinograde preiskovala. To sem storil koj, ko so se prve bube letečih trtnih uši našle; kajti nisem hotel zaslužiti si očitjanja, da bi se reklo, kedar se bode uš tudi v naših vinogradih prikazala, da sem jo jaz zatrosil. Izkušinja uči, da je nemogoče braniti se razširjevanju te škodljivke; v prvem letu svojega nastopa se ne opazi, v drugem ali tretjem letu, če se jo zasači, so se pa leteče uši, ki jih ni bilo opaziti, že toliko zagnezdile, da bi človek moral cele vinske gorice razdjati, pričakujoč, da je vsa okužena gnezda zatrl.

Ako se hočemo v okuženih krajih še v bodoče z vinorejo pečati, iskati moramo sredstev, s katerimi nam bode mogoče, pečati se z vinorejo, ne da bi to naše moči prenapelo. Tako sredstvo se je našlo in obneslo na Francoskem in drugih deželah, ki so od trtne uši veliko trpele, in to so ameriške trpežne trte. Ne moremo razumeti, zakaj se v Avstriji temu sredstvu ne zaupa, dočim se je ogerska vlada z njim popolnoma sprijaznila in uvaža na milijone reznikov.

Ravno tista trtna plemena, s katerimi se je po Evropi trtna uš zatrosila, so najgotovejša do zdaj poskušena obramba zoper njo. To pa ne v

tem obziru, da bi te trte vino rodile, marveč, da bi bile podlaga, na katero bi se cepile evropske trte.

Da bi se vinoreja gleštala z amerišskimi trtami, treba je 1.) preskrbeti našim krajem po skušnjah odobrenih trpežnih ameriških trt v zadostni množini; 2.) zadeti način, po katerem bode mogoče obdelovati te trte z vspehom.

K 1. točki: Ameriške trte za podlago si lahko izredimo s sajenkami ali s semenom. Sajenk ali reznikov v Cislitaviji ne moremo veliko naročiti, kajti po mednarodni pogodbi v zadevi trtne uši smejo samo vlade naročevati reznike trpežnih trt iz družih dežel. Naša vlada pa tem trtam še ne zaupa popolnoma, in ne zdi se jej zdaj že primerno, da bi si iz Francozkega ali Amerike naročevala teh trt v taki množini, da bi jih privatnim strankam oddajati mogla.

Nimamo torej upanja, da bi v domači državi dobiti mogli dosta reznikov za napravo vinogradov s trpežnimi trtami. Vlada je sicer v okuženih okrajih v Klosterneuburgu in pri Brežicah napravila vinograde za poskušnjo, namerava tudi blizu Kostanjevice tak vinograd zasaditi, toda te naprave so premale, da bi zadostovale vsaj krajevnim potrebam, kaj še, da bi vse okužene okraje preskrbeti mogle.

Če tudi do zdaj, kolikor je znano, sitne uši v novomeških in metliških vinogradih ni, vendar nismo pred njo še obvarovani, in kakor uče izkušnje po drugih deželah, prišli bodo tudi v te kraje časi, ko bode treba izpiti bridko kupo nove nesreče, ko bode škodljivka tudi te gorice napadla. V našem dobičku je, da ne držimo več rok križem, in da ne čakamo, kaj bode Bog dal in vlada storila; kajti kedar bode vlada kaj storila, bode morebiti še prekasno, sovražnik bode že v deželi. Pomagati si moramo torej sami, sami se rešiti, kakor se to možem spodobi.

Kedar so vinogradi že okuženi, zgubé ljudje premišljenost, kakor pri družih nesrečah, pri požarih itd., ljudje se prenagljijo, in storé, kar nevedni ali nepoklicani svetujejo. Tisti, katerih ni še zadela ta nesreča, imajo dosta časa, da premišljeno preudarijo, kaj naj storijo, da bodo svoje vinarstvo ohranili; tisti z odločnostjo pomagajo

lehko še onim vinogradnikom, ki so že napadeni od trtne uši. — To sredstvo je vzgojevalne trpežnih trt iz semena.

Če se tudi izvirna (pristna) trta vselej ne dobi iz semena, vendar so se po dosedanjih izkušnjah iz semena trpežnih trt dobivale zopet trpežne rastline. Za naše kraje najbolj trpežne trte se imenujejo „vitis riparia“ in „astivalis“. Naša skrb mora torej biti, da dobimo njih seme iz zanesljivega vira; no v tem se nadejamo, da nas bode visoka vlada podpirala. Izrejevanje trt iz semena je res težavno in se neiskusnemu kmetu za zdaj ne more zaupati.

Vendar je brez dvojbe, da bode v vsakem kraju nekaj oseb, velikih posestnikov ali družih, ki bodo iz semena izrejevali sajenke v zadostni meri ter jih potem za plačo ali brezplačno dalje odajali. Nadaljno izrejevanje teh sajenk je pa tako priprosto, da ga vsak ume; treba je le, posaditi jih v dobro, globoko, prekopano (rigolano) zemljo in ž njimi pač ravnati tako, kakor s sajenkami v trtnici sploh.

Te sajenke pa nimajo namena, da bi se iz njih vino naravnost dobivalo, marveč bodo le podklada, na katero se bodo cepile žlahtne evropske sorte.

O kletarstvu.

Vino mora biti ne preкисло, ne premočno, ampak milo. Milota se dá vinu z boljšim kletarstvom, osobito pak s povoljnim pretakanjem. Vsekako pa bi se požlahnilo vino s tem, da bi se žlahtne vinske trte zasajale, in to osobito po menje gorkih in menje osušenih legah, na primer sladka žlahtnina. Francoski in renski vinski pridelovalci marljivo pretakajo vina.

Ako človeku ni prav v želodci, mora se podvizati do zdravnika; ako pa bi se bil varoval slabe hrane, pregretja in prehlada, izvestno bi mu ne trebalo pošiljati po lek v lekarno (apoteko). Ravno to velja tudi o vinu. Kedor vodi pravo kletarstvo, temu se ni treba bati raznih boleznij in napak v svojem vinu. Evo!

Gledati treba o trgatvi, da se grozdje tlači in ožema le v hladnih kletih, ne pa kje zunaj na gorkem. In koliko Dolenjcev greši v tem oziru! Grozdni sok začne odmah vreti, da je le iz jagode iztisnen, da stoji na odprtem zraku in da mu je toplina vsaj 10° C. (8° R.). Kvasni trosi, ki so prostemu oku nevidljivi, prišedši iz zraka v mošt, odmah začno v povoljnjej toplini rasti v glivice, krojiti grozdni cukrer v alkohol (žganico), kakor tudi v ogljenčno kislino, to je plin (gas), ki nam o vrenji v nos udari. In to se tako dolgo godi, dokler se ves cukrer ne spremeni v spomenuti glavni stvari. Znano je, kako dandanes po fabrikah ogromno oceta (jesiha) delajo. Od česa

pa? Od špirita, t. j. od žganice. Da pa se hitrejša dela ocet, upihavajo v žganico zrak z mašinami, ker ima v sebi zrak kislec, ki mnogo stvari okisava, da erjavé, gnijó itd. Glejte, kar se godi po očetnih fabrikah, to se godi tudi po odprtih kadeh in sodih, koder se je že spremenil cukrer v alkohol, osobito, ako so topli dnevi. Od tod torej imajo naša vina večkrat očetno-kisli okus. Čim dalje idemo proti jugu, tim več nemarnosti nahajamo v tem oziru. Izgovori južnih narodov se v kletarstvu nikakor ne mogo opravičevati. Zakaj pa so Francozi in Renci v tej stroki na pravem mestu?

Za mošt in vino pripravljena posoda naj bo snažna. Sploh pak mislijo nevedneži, da je za mošt dobra vsaka plesnjiva in Bog zna kakošna izpridena „kahla“, češ z vrenjem in pa z usedanjem drož se itak vsa nečistost odstrani iz soda! To pa ni tako, kajti mošt iz soda potegne tudi take stvari, katere se iz njega ne morejo usesti med drože, niti ne morejo ven. Ko se sod izprazne, odmah ga treba drož osloboditi, zažveplati in popolnoma zamašiti, kar se vsak mesec ponavlja. Takoj po izpraznjenji naj se zažge v 10 veder velikem sodi cel kos žveplenke, kolikoršna se navadno prodaja. O ponavljanji pa izvestno ni treba cele žveplenke. Kedaj da je dosti zažveplano, vidi se na tem, da žveplenka ugasne v sodi. Pa tudi ta čas treba zažveplati sod, ko se potem takoj vino vanj natoči, in to s četrtino žveplenke. Ta okus že čez nekoliko tednov čisto izgine iz vina. Žveplanje uzročuje, da se vse v zraku uniči, kar bi drugače v vinu kvar činilo. Paziti je pa treba dobro, da kar nič žvepla ne kane na notranjost sodovo, ker bi to jako škodovalo. V takem sodu ne bode mogel ne zrak oceta delati, ker mu žveplo moč vzame, niti trosi ne mogo notri živeti. Ako pa je tu pa tam po pozabljivosti itd. ušla kal za plesnjive glivice v sod, naj pa ga izplakne s kropom, ki more umoriti te rastlinice. Jako plesnjivi sodi naj se drugam porabijo.

Nova posoda pa še ima v sebi čreslovino, ktere bi se navzelo vino ter bi imelo slab okus. Taka posoda pa mora biti sè studencem nalita, da izleče ono temno barvo.

Ne samo črnina, ampak tudi mošt belega grozdja naj vre nekoliko časa na tropinah, ki pa morajo biti brez pecljev, da iz njih ne pride v mošt preobilna čreslovina. Kakor je vrlo koristno, da mošt tudi na belih tropinah vre, ravno tako jako škodljivo bi pa tudi bilo, ako bi to vrenje predolgo skupaj trajalo. Mešički grozdnih jagod imajo najplemenitnejši duh, lepo barvo i. t. d. Nespameten bi vsakako bil oni pridelovalec, koji bi zametaval ono plemenitost z mešički vred, ker se je moral pač za vsaki grozdni del truditi, a ne samo za ono tekočino, ktera kar naravnost izide iz grozdja. Kako pa je mogoče iz mešičkov

v mošt izleči ono dišavo? Grozdni sok sam more to izvrstno dovršiti. Toda grozdni sok, dokler se še ni premenil njegov cukar v izjedajoči alkohol (žganico), ne more biti kos tej nalogi. Marveč alkohol je ona tekočina, ki more rešiti to nalogo, le on more izjesti dišavo iz mešičkov (tašk). Ne ostaje nam v to svrhu torej družega, nego to, da čakamo, da mošt toliko časa vre s tropinami, da se v to svrhu že dosti alkohola naredi od cukra. Kako dolgo pa moramo skupaj puščati to vrenje? To se ne da nikakor določiti ne na minute, ne na dneve; kajti vse to zavisi od topline dotičnega mošta. Trenotek, kedaj da se mora grozdni sok ločiti od mešičkov, se izvé po opazovanji vzdigovanja tropinnega pokrova. Ko ta zmes že tako vre, da se vzdigne ta pokrov nad površje mošta dobrih 5 centimetrov (t. j. 2 palca), onda kar takoj odtočimo mošt izpod tropin. Pri vsem tem pa je treba dobro varovati zraka k moštu, drugače bi se nam delal ocet od alkohola, kterega je vedno več; pa tudi zelena barva tropin bi se radi zraka premenila v rumeno barvo, vsled česar bi dobilo vino neprijeten okus po patokah. Med tem časom, ko vre mošt na tropinah v kadi, moremo ubraniti zraku do mošta s tem, da ostane kadi več nego osmino prazne; kajti onda se nabira mnogo ogljenčeve kisline tikoma nad moštom in tropinam ter zastran njene teže ne more kislec iz zraka v mošt skozi njo. Kaj družega bi pač bilo, ako mine burno vrenje, potem pa ne more kislina braniti zraku v mošt.

(Dalje prihodnjič.)

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

V državnem zboru na Dunaju se pridno posvetujejo. Za nas doslej še ni bilo posebno važnih reči. Šmentani liberalni Nemci tožijo v njem, da jih Slovani zatirajo — pa je ravno narobe!

Istrski poslanec Vitezič se je pritožil, da se v Istri Hrvatom krivica godi pri sodnji, ker jih tu in tam mesto hrvaško italijansko izprašujejo. Naši slovenski poslanci pa se mislijo pritožiti, zakaj minister ne dá pravice našemu jeziku po šolah na Štajarskem zlasti v Mariboru, ker se slovenski učenci z nemškim jezikom za učitelje pripravljajo.

Nemški liberalci so že grozno daleč prišli. Iz jeze, da ne morejo več gospodovati kakor nek-daj, ker so v državnem zboru v manjšini, so začeli yganjati hudobije kakor lopovi. V Duhovem na Češkem so z dinamitom razstrelili hišo „Češka Beseda.“ Grozno!

Na Moravskem je veliko več Slovanov kakor pa Nemcev; pa vendar še v največ krajih ti nad Slovani gospodujejo. Pripomogla jim je k temu zvičajnost in sleparija pri volitvah. Pa ti ljudje še tožijo, da so zatirani! Volk, kteremu ovca vodo kali!

Na Velehradu na Moravskem se je začel Roženkransko nedeljo poslednji teden slavnosti ssv. Cirila in Metoda. Mislilo je tjakaj priti 200 Poljakov. Vodil bi jih bil škof Dunajevski iz Krakovega — ali sovražniki Slovanov so jim zabranili skupno romanje. Ljudi je bilo vendar tamo prav veliko zlasti obilo Slovakov.

Na Hrvaškem je dal ban Hedervari, ki je pravi madžaron, 18.000 vladnih pisem prenesti na Madžarsko v Budapešto. Hrvate je to tako razkačilo, da so še v deželnem zboru Zagrebškem neizrečeno počeli. Bana so kar iztirali iz zбора.

Ti Madžari so prav podobni našim nemškim liberalcem: nad vsemi narodi bi radi gospodarili — pa je revčevkov vendar premalo!

Kaj je novega po širokem svetu?

Srbi in Grki strašno rožljajo z orožjem. Videti, da se je Bulgarija tako povečala, ker so se jej južni Bulgari pridružili, kakor smo zadnjič povedali, bi tudi ti radi dodali svojima kraljestvoma nekaj turške zemlje. Zato so skupaj sklicali vse svoje vojake ter jih postavili ob meji. Toda ne vedo, kaj porekó k temu druge vlade. Ker večinoma želé miru, bodo skoraj gotovo tudi Srbi in Grki ostali mirni. Turek bode moral pač kmalu zapustiti Evropo za vselej — ali sedaj menda še ni tisti čas. Takrat se bodo pa bili za njegove dežele da bode groza.

Turčija se oborožuje noč in dan, ker se boji, da se jej bo treba udariti z Bulgari, s Srbi in Grki in Bog vedi s kom še. Pa ubožica je slaba — podobna staremu možu, ki le še smrti čaka.

Pruski minister Bismark je izvolil sv. očeta papeža, naj posredujejo med Nemci in Španjci v prepiru, ki je nastal med njimi zaradi necih otokov tam vzhodno od Azije v Tihem morju. Čudno, luteran prosi poglavarja katoliške cerkve!

Na Francoskem imajo volitve. Doslej so imeli liberalni poslanci v državnem zboru veliko večino ter so skovali marsiktero postavu, ki škoduje kat. cerkvi. Pri sedanjih volitvah jim gre pa jako slabo. Lahko je mogoče, da bodo katoliški možje dobili večino. Bog daj!

Gospodarske stvari.

Poduk našemu kmetu.

* * Slava in sreča kmetijstva! Pripoveduje se, da so se zbrale vse žive stvari, da bi razsodile prepir med mečem, peresom in plugom. Meč je mislil, da on je gospodar sveta, ker pred njim vse trepetata. Pero pa je menilo, da ono gospodari na svetu, ker um človeški razsvetljuje in razvedruje temo nevednosti. Na zadnje se vzdigne plug in prav ponižno in krotko spregovori: mirno rijem pod zemljo, pa sem svet že preobrazil. —

Tiha sreča je z menoj. — Na to govori basen dalje, podarijo vse stvari plugu zasluženi venec. In to po vsej pravici, kajti kmetovalstvo je najpotrebnejše pa tudi najkoristnejše opravilo. Kmetovalstvo je najgotovejša pot do bogastva. V svetem pismu beremo, da je Bog živo priporočal že prvim starišem, predno so bili iz raja izgnani, da naj pridno zemljo obdelujejo. Bere se nadalje, da sta zemljo obdelovala in drobnico pasla že Adamova sina. V starejših časih so se ljudje bolje bavili z lovstvom in ribarstvom. Ko se je pa začel množiti človeški rod, treba je bilo zemljo obdelovati, kajti lovstvo in ribarstvo ni zadostovalo. Še le sedaj je bilo mogoče družinsko in stalno življenje, še le sedaj so začeli zidati vasi in mesta. — Nikjer pa ni bil kmetški stan že v starih časih toliko obrajtan, kakor na Kitajskem. Kitajci čislajo kmeta, kot hranitelja vsem drugim stanovom. Cesar sam ga spodbuja. Vsako leto se sam tako poniža, da zapusti svoj zlati prestol v Peking, ter gre orat s svojimi najmenitnejšimi služabniki. — V novejših časih je pokazal avstrijski cesar Jožef II. ginljiv zgled, ker je popotoval po Moravskem sam prijel za plug ter izoral nekaj brazd. Na mestu, kjer je tako počastil kmetški stan, postavili so mu pozneje spominek. — Na kmetih je za človeško zdravje vse bolj preskrbljeno, kakor po mestih. Zdrav, čist zrak navdaja ga, čista, snažna voda ga napaja. Kmetje so pa na duši bolj srečni kakor drugi. Tedaj ne zavidaj, dragi kmetič, gospodom njih veliko čast in oblast, kajti tudi oni vedó, kje jih črevelj žuli. Tudi oni ne morejo odgnati „kragulja, ki kljuje srce, od zore do mraka, od mraka do dné.“

Piše nam se:

S Krke 4. oktobra. Ljube „Dolenjske Novice“ že ste sedaj izšle v 20. štev. in niste s Krke razun kaj malega nič donesle. Kako to!? Se li pri nas nič novega ne zgodi? Ali ni dopisovalcev? Naj bo že kakorkoli, za zdaj samo to: Kmetovalci začeli so pridelke skup spravljati, letina bo bolj sredna. Prav lepo nam je kazalo z začetka jaro žito, a suša nam je precej vzela. Kacih šest tednov nismo imeli nič dežja, ravno v mesecu juliju in avgustu, tedaj ravno takrat, ko bi imela kornuza stroke delati. Tudi ajda je silno majhna ostala, da si je še precej polna. Sedaj pa imamo bolj deževno vreme in — že sedaj v drugič povodenj. Oktober mesec nam je precej pokazal na zimo. Že v petek 3. oktobra smo videli sneg po sosednjih hribih. To pač opomina kmetovalce, naj hité z svojimi pridelki pod streho.

Pri nas, kakor tudi večinoma med kmetškim ljudstvom, se je do sedaj le malo kje bralo

kak časopis. Ko so pa začele „Dolenjske Novice“ izhajati, se pa že bere v vsaki vasi, in slišijo pogovori: Kaj je pa v „Dol. Nov.“ kaj novega? Res nam prinašajo mnogo lepega in koristnega. Vendar pa bi še več potrebovali. Zato bilo bi dobro, da bi se ta list vsaj za polovico povečal, da bi izšel vsak mesec po štirikrat v prihodnjem letu. Gotovo bi ljudstvo imelo še večje veselje do branja. Kar bo človek dobrega in koristnega slišal ali bral, gotovo mu ne bode škodovalo. Reči smem, da si kmet ne bo koristil bolj z malimi stroški in bolj podučljivim branjem toliko, kakor če se naroči na „Dolenjske Novice“, bodi si že kakor sedaj izhajajo po dvakrat na mesec ali če se povikšajo na štirikrat, naj bi torej tudi te besede ne bile zastoj. Z Bogom!

(Vse prav. Prepričani smo, da bi „Novice“ več koristile, ko bi večkrat izhajale. Ali denar, denar! — Sedaj veljajo samo eden goldinar s poštnino vred, ker ni koleka, ako bi izhajale vsak teden bi samo kolek veljal 52 kr. na leto, ravno toliko pa poštnina — skupaj že 1 gl. 4 kr. brez papirja in tiska in družih stroškov. Mi hočemo list cenó izdajati, da bode pa to mogoče, bomo morali pač pri starem ostati.) Vredništvo.

Domače vesti.

(Imenovanje.) Nj. veličanstvo cesar imenoval je profesorja na državni realki v Ljubljani gosp. Andreja Senekoviča za ravnatelja na državnem gimnaziji v Novem mestu. Ta vest nam je prijetno došla, ker vemo, da je domoljubni gospod obče čislán. — Včeraj se je tudi že sem pripeljal, ter bil od več gospodov sprejet.

(V najem) dala se bo mestna pečnica. Več se izvé v mestni hiši.

(100 avstr. veder) vina je steklo v kleti g. dr S. v Novem mestu. Škode je 600 gl.

(Deželni odbor kranjski) dovolil je po toči poškodovanim prebivalcem v Beli cerkvi (okraj novomeški) podpore 400 gold. Enako poškodovanim prebivalcem na Raki pa 300 gl.

(O letošnji vinski letini na Dolenjskem) se s Čateža ob Savi poročá „Sl. Nar.“ tako-le: „Obrodile so letos najfinejše vrste, kakor muškat, dišeča kraljevina, dišeči veliki les. Ti dve vrsti dajeta vinu poseben buke in fin okus, in ker je grozdje letos nenavadno sladko, toraj bode dosti alkohola, vino pa zelo močno, kakor vino najboljših let. Dobro obrodile so tudi belina debela, drobna itd. Črne vrste pa: najfinejša črna tičevina, iz ktere se v Vipavi nareja slavnoznano črno Vrhpoljsko vino, in siva črnina. Tičevina le malo, malokedaj obrodi, ima zelo veliko barvila, zato bode letos tudi vino

prav rudeče. Vино bode sploh prav dobro, kar vsakdo potrditi mora — kdor količkaj vinstvo umeje. Ker grozdju prvič vreme zelo ugaja in ker so letos najfinejše baže obrodile, toraj bode vino harmonično „mit Körper und Schmalz“. Svاريو se pa s tem vsi vinski trgovci pred mešetarji, ki se njim usiljujejo. Kar je prisiljenega ni dobro.

(Povodenj na Gorenjskem.) Iz Dolga se nam piše: Od 25. do 28. septembra je bila tukaj tako huda povodenj, kakoršne najstareji ljudje ne pomnijo. Kar jest vem, je od Fužin (Weissenfels) do Javornika 10 večih mostov pobralo, dve bajti in velike množine lesa, hlodov, dilj, oglja in drevja odneslo, veliko njiv in travnikov spodkopalo ali pa zasulo, srenjska pota, cesarsko in železno cesto strašno razdjalo, tako da je bil promet na železnici za ljudi 3 dni, za blago pa en cel teden ustavljen. K sreči je prišla najhujša povodenj po dnevi, sicer bi bil gotovo marsikter v vodi poginil. V Ratečah je povodenj tudi na pokopališče prišla in že nekatere truge odkrila, malo je manjkalo, da jim ni mrličev odneslo. — Vse škode se ceni okoli 80 tisoč, in bo gosposka ukazala mile darove nabirati, da se ponesrečenim vsaj nekoliko škoda povrne!

(Imenovanja in premeščanja.) Na lastno prošnjo je bil premeščen okr. sodnije pristav g. Pavl Juvančič iz Kočevja v Ilir. Bistrico in avskultant Ernest vitez Höffern-Saalfeld imenovan za okr. sodnije pristava v Kočevji; okr. sodnije pristav g. Andr. Ogórek iz Črnomlja pa na Brdo in g. avskultant Bučar imenovan je za sodnije okr. pristava v Črnomlju. — Gosp. Mih. Barbo, kaplan v Skocijanu je postal župnik v Trebelnem; g. M. Molek, kaplan v Litiji gre za administratorja v Dole. G. dr. J. Lesar, kaplan v Višnji gori imenovan je knezoškofijskim tajnikom. — Premeščeni so gg.: Janez Golob iz Mokronoga za I. v Črnomelj; Mih. Bulovec iz Predoselj za II. v Semič; Ljud. Jenko iz Črnomlja v Višnjo goro; Janez Nemanič iz Cerkljan k sv. Trojici; Mih. Trček iz Mirne peči v Stari trg pri Poljanah; Mat. Fučej iz Semiča v Predoslje. Na novo nastavljeni so gg.: Ant. Petrič, sem. duhovnik v Šmartno pri Litiji; Avg. Ščinkovec, novoposv. v Mirno peč. — G. J. Strel pride za učitelja v Žalino, gosp. Ivanetič iz Sodražice v Dobropolje.

(Občinske volitve.) Pri občinski volitvi v Dragi v kočevskem okraji je bil izvoljen za župana Pavel Turk iz Drage, a za občinska svetovalca Lovre Mihelič iz Laz in Julij Poje iz Preske. — Dalje so bili izvoljeni pri volitvi občinskega predstojništva v Kostelu v kočevskem okraji, in sicer za župana Matija Mihelič iz Pirč, za občinske svetovalce pa Franc Bav-

car iz Petrinje, Martin Briski iz Vasi, Anton Kuželički iz Grivaca, Matija Zdravič iz Vimola in Matija Ozanič iz Kuželja.

(Prodaja živine.) Pri javni dražbi ple-menskih bikov dne 3. oktobra t. l. v Rudolfovem so se vsi — bilo jih je devet prav lepih — prodali, in sicer nad polovico iste cene, za katero jih je bila kupila c. kr. kmetijska družba kranjska in kljubu od šest na devet povekšanjem številu. Kupili so jih naslednji: gosp. grof Margheri eno in tričetr let starega za 90 gl.; g. dr. Teodor Rudež za Ribniško grajščino dve let starega za 90 gld.; g. Jože Gorše iz Podturna poldrugo leto starega za 122 gld.; gospa Rudež iz Gracarjevega turna poldrugo leto starega za 82 gld.; g. Franc Majzelj iz Bele cerkve eno in tri četrt let starega za 91 gld.; g. Anton Raic iz St. Vida poldrugo leto starega za 70 gl.; g. Anton Straus iz Kostanjevice poldrugo leto starega za 80 gld.; g. Franc Pintar iz Kandije pri Novem mestu poldrugo leto starega za 82 gl.; g. oskrbnik Fahrer za g. Jakoba Lenka, grajščaka na Raki poldrugo leto starega za 100 gl. Kupa željnega ljudstva je bilo prav mnogo, tako da je človeka veselilo to zanimanje za napredek v živinoreji. Tudi je bilo občno zanimanje za telice, ktere bi si marsikateri posestnik rad kupil. Res, da bodo troški za transport, kateri je trajal več dni, nekoliko več stali, ko če bi se bilo to vršilo v Ljubljani, a pomisliti se pa vendar more, da se je to godilo na Dolenjskem, za katero se sploh malo stori. Vodja dražbinega zavoda je bil znani podpredsednik c. kr. kmetijske družbe, gospod Josip Friderik Seunig, graščak v Bokavcah, sam, kateri je kot veščak vso zadevo vrlo rešil. Priznavati se mu mora, da je on kupne živali kljubu več dni trajajočemu potovanju v čilem in prav zdravem stanju dovel na mesto prodaje, za kar mu gre vsa hvala.

(Priprave za vinograd ameri-kanskih trt.) Deželni odbor kranjski odposlal je vodjo Slapske šole g. R. Dolenca v Ormož na Stajersko, da si ogleda g. dr. Geršakov, z ameri-kanskimi trtami zasajeni vinograd. Deželni odbor namerava potem kupiti toliko tisoč ameri-kanskih trsov, da se napravi velika trsovnica za vso Dolenjsko na prihodnji vinorejski šoli. G. Dolenc pojde iz Ormuža v Ketskemet na Ogerskem, kjer je ogerska vlada že pred več leti napravila velikansko trsovnico in poskuševalnico za necepljene in cepljene ameriške trte. — Vinorejska šola pa utegne se napraviti, kakor se govori, v Kvetkovičem posestvu pri Novem mestu.

(Važno za obrtnijske učence.) Sl. deželni odbor kranjski razpisal je 7. t. m. št. pendije po 250 gld. za take obrtnijske učence,

kteri hočejo državno obrtnijsko šolo v Gradcu obiskovati in se tam v svoji obrtnijski stroki boljše izobraziti. Eno tako štipendijo zamore tudi tak učenec dobiti, kateri je tukajšnje šole obiskoval. Pripravna je tedaj taka podpora za nenavadno pridne in nadarjene obrtnijske učence, od katerih se je nadejati, da se bodo doma ustanovili in svojo obrtnijo na boljše stopinjo spravili. Prošnje se imajo vložiti pri slav. dež. odboru v Ljubljani do 12. okt. Ta obrok je sicer že pretekel, ali gledé tega, da je samo pet dni časa bilo za dotični razglas, sme se upati, da se bode tudi na pozneje vložene prošnje oziralo.

(V prospeh domače obrtnije.) Deželni odbor kranjski oddal je dve za posebne šole na tehnološkem obrtnijskem muzeji na Dunaji razpisani ustanovi g. Funteku, učitelju v Sent Vidu pri Zatičini in g. Cepudru, učitelju v Litiji. Ustanovo za mizarstva dela dobil je g. Cigoj v Ljubljani. Zaradi ostalih treh ustanov vršé se še dogovori. — Gg. učitelja se bosta na Dunaji menda učila vrboreje in pletenja košev ter potem doma druge ljudi v tem podučevala. Od še ne oddanih 3 ustanov ste bili 2 za strugarstvo in eno še za mizarstvo.

(V Krškem) je bilo 13. oktobra c. kr. okrajno glavarstvo sklicalo shod obrtnikov in rokodelcev, da bi bili napravili med seboj za drugo, t. j. društvo, kakoršna so bili v prejšnjih časih „cehi“ ali „cunfti“. Take zadruga terja nova obrtnijska postava od l. 1883. in bi rokodelcem kolikor toliko koristile. Iz Ljubljane je prišel v ta namen gosp. cesarski svetovalec, tajnik kupčijske in obrtnijske zbornice, ki je vse to razlagal došlim obrtnikom.

(Umrl) je 24. sept. Jože Javornik, po domače „Štajerc“, posestnik in trgovec v Žalni v 77. letu svoje dobe. Pokojnik bil je mož stare korenine, vedno v narodni noši z debelimi srebrnimi gumbi. Bil je odločen narodnjak. Znan je bil v Ljubljani, posebno pa v Trstu, kamor je tržil in zvozil na tisoče prašičev. Mož bil je svoje dni „furman“, in kot tak bil je tako konservativen, da je do zadnjega svoje blago vedno s konji vozil v Trst. Ker je bil jako poštenega značaja, bil je povsod zelo priljubljen. Lahka mu zemljica!

(Nesreča na Savi.) Iz Dola se piše z dné 29. sept.: Včeraj predpoludnem podal se je Ivan Laboda iz Gradovelj s šestimi drugimi osebami, med katerimi je bil tudi kočar Franc Kokalj iz Kleč, v precej velikem čolnu na Savo, da bi na dan potegnili vrv, ki je pri Dolu čez Savo potegnena, a jo je bila velika voda zadnjih dni pretrgala. Ko pridejo na sredo vode, zahotela se jim čoln tako nesrečno v vrv, da se je začel potapljati. Ker družega ni preostajalo,

poskačejo v vodo in se vsi, ako tudi le z največjim trudom, rešijo, razun kočarja Kokalja, ki je izginil v valovih in ga še zdaj niso dobili.

(Požari.) V Ardrovem v Krškem okraju je nastal 23. septem. v na samem stoječi hiši Ivana Alifa ogenj, ki je v kratkem času celo poslopje upepelil. Škoda ceni se na 250 glđ. Zavarovan pogoreli ni bil. Kako je ogenj nastal, se ne vé. — Na Hribu pri Višnji gori pa je pogorela 27. sept. shramba posestniku Tomšiču. Zanetili so baje otroci. — V Žužemberku se je na paši vnela obleka 12letnej hčeri Antona Legata. Zavoljo opeklin je revica umrla.

Zahvala.

Dné 20. julija t. l. se je v frančiškanski cerkvi v Rudolfovem podrl 168 let stari leseni altar, da se nadomesti s kamnitim. Ker je stari altar segal gori do stropa, zazidalo se je bilo troje okenj za altarjem, in le na vrhu se je pustilo malo svetlobe. Sedaj pa se je oni zid odstranil, in vidijo se vsa okna v slikanem steklu. V srednjem oknu je podoba cerkvenega patrona, sv. Leonarda, v stranskih sv. Frančišek in sv. Anton; sv. Elizabeta in sv. Klara. Altar je le toliko dovršen, da se je mogel o navzočnosti premilostnega knezoškofa v našem mestu posvetiti. Drugo bo dodelano, kakor upam, drugo polovico meseca novembra.

Obok je na novo slikan; ornamentika je delana po oni v votivni cerkvi na Dunaji; zlato ji daje velik blišč. Sedaj so podobe v medaljonih v delu. Upam, da se obok v nekolikih dneh odkrije očem. Stranske stene pač ostanéjo za spomlad, letos je prepozno. Kadar bo delo za letos dokončano, priobéil bom natančnejši popis.

Za danes me veže sveta dolžnost, najtopleje zahvaliti se vsem dobrotnikom za velikodušno podporo. Ko sem delo pričel, zanašal sem se na milosrčnost prijateljev in dobrotnikov, in nisem se varal. Na tihem sem trkal, tú pa tam, in odprlo se je, dá, odprlo na široko in sicer zlasti pri prečastiti duhovščini, ki je najslabeje dotirana in najbolj nadlegovana. Toda vnema za lepoto božje hiše vse preмага. Bog povrni stotero vsem dobrotnikom, duhovnim in svetnim!

Ob enem pa prosim one, do katerih se nisem mogel osebno obrniti, zlasti kateri so se tukaj šolali in se menda še radi spominjajo cerkve, v kateri so se shajali kot dijaki k božji službi, da bi mi blagovolili poslati doneske v gori imenovani namen. Že smo maševali za dobrotnike in še hočemo večkrat darovati sv. mašo zánje, in se jih spominjati pri sv. daritvi.

Rudolfovo 14. oktobra 1885.

P. Hugolin Sattner,
ta čas gvardjan.

Darovali so za prenovljenje frančiškanske cerkve v Rudolfovem:

Čast. gospodje:	gl. kr.	M. Furlan	1.—
Mil. proš Peter Urh	10.—	pl. Ullepitsch	1.—
Kanonik A. Škrabec	6.—	Dr. J. Marinko	2.—
„ J. Vouk	10.—	F. Pintar	1.—
„ R. Frank	10.—	F. Kastelic mlajši	10.—
„ J. Hočevár	1.—	F. Tandler	10.—
Vikar F. Zavodnik	10.—	F. Seidl	1.—
J. Ekel	2.—	A. Riedel	1.—
T. Terbuhovič	1.—	F. Illovsky	2.—
Augustin	1.—	A. Kalčič	4.—
K. Reichl	1.—	J. Klun	1.—
V. Jeuniker	2.—	J. Ogoreutz	2.—
J. Martinak	1.—	V. Bervar	2.—
Dr. J. Skedl	1.—	M. Avsenik	5.—
K. Pleško	1.—	J. Leimüller	3.—
Dr. A. Vojska	1.—	F. Schwarz	2.—
M. Mohar	1.—	A. Pauser	5.—
Klemenčič	1.—	D. Rizzoli	1.—
Gerdešič	1.—	J. Loger	1.—
F. Skaberne	1.—	F. Ipavic	5.—
J. Jagodič	5.—	A. Hotschever	10.—
T. vitex Fichtenau	2.—	G. Gregorec	1.—
Dr. Albin Poznik	1.—	J. Mikolič	1.—

J. Recelj	1.—	J. Gustin	1.—
J. M.	2.20	M. Ogoreutz	3.—
J. Dejak	2.—	M. Mehora	1.—
Glaser	1.—	R. Brunner	10.—
Dr. J. Rosina	1.—	M. Papež	2.—
A. Kušljan	5.—	Augustin	1.—
G. Clarici	2.—	M. Kastelic	1.—
J. Jakše	1.—	M. Simonovič	1.—
A. Kastelic	1.—	F. Kovačič	1.—
V. Umek	1.—	F. Bobič	1.—
Vindišar	2.—	M. Kos	1.—
Dr. M. Razpet	2.—	Wagner	1.—
Ig. Fajdiga	1.—	Fr. Reichel	1.—
J. Košiček	1.—	E. Böhm	1.—
J. Krajec	5.—	J. Rosmann	1.—
V. Rohrmann	5.—	pl. Ullepitsch	1.—
V. Pfeifer, poslanec	10.—	Gospodična Fr. Jesenko	5.80
Jakob Hren poslanec	5.—	„ M. Jenkner	3.—
F. Šuklje	5.—	„ W. Pec	1.—
Fr. Strumbelj	17.—	Spoštov. J. in A. Škrabec	5.—
Častite gospé:		„ F. Meder	1.20
C. Ekel	1.—	„ M. Hafner	1.—
A. Gerdešič	1.—	„ J. Vouk	2.—
A. plemenita Fichtenau	1.—	„ M. Klun	1.50
M. Pleško	1.—	„ N. Lipovec	1.50
B. Bacher	1.—	„ M. Šterbink	1.—
U. Brezar	1.—	„ U. Kos	2.—
A. Bergmann	1.—	„ J. Mežnaršič	1.—
E. Jeuniker	1.—	„ J. Lesjak	5.—
J. Mendlik	1.—	„ U. Mohar	1.—
A. Poljanec	1.—	„ N. Turk	1.—
Pajnič	1.—	„ T. Kralj	1.—
Neimenovana	10.15	„ N. Perpar	1.—
Rois	1.—	„ M. Bobnar	1.—
B. Vojska	1.50	„ M. Štukelj	1.—
M. Koprivšek	1.—	„ K. Mrak	1.—
A. Muhvič	1.50	„ M. Jakše	10.—
M. Rohrmann	2.—	Gospa Jesenko	10.—
A. Bervar	2.—	Gospod Donemiller	5.—
A. Nimrot	1.—	(Dalje prihodnjič).	

Listnica vredništva:

Zaradi premnovega gradiva morali smo za danes izpustiti nadaljevanje članka „Nauki v vinarski šoli na Slapu“ potem konec porotnih sodb in drugo, kar bo v prihodnji številki prišlo vse na vrsto. — Zato prosimo potrpljenja!

Sejmi na Dolenjskem.

Pondeljek po sv. Lukežu v Krškem; nedeljo po let. žegn. v Ratečah; 24. v Dolu; sv. Šimna in Juda dan v Mokronogu in Žužemberku; v torek po sv. Šim. in Jud. v Črnomlju; 30. v Zalogu.

Loterijske srečke.

Trst 10. oktobra	71	32	45	57	53
Gradec 3. oktobra	23	15	37	22	57

Javna zahvala.

Koncem meseca avgusta t. l. sem podpisani svoja poslopja v Cerini št. 11 pri banki „SLAVIJI“ po bankinem zastopniku g. J. Valenčič-u za 600 gld. zavaroval. Pa že 18. septembra zadela me je nesreča, požar uničil mi je vsa poslopja.

V kljub temu, da nisem bil še niti jednega krajcarja zavarovalnine plačal, je vendar banka „SLAVIJA“ po glavnem zastopu v Ljubljani škodo precej pregledala in mi zavarovalno svoto točno in popolnem takoj izplačala.

Štejem si v dolžnost, da sl. banki „SLAVIJI“ za tako blagodušno in pošteno ravnanje moje iskreno zahvalo izrekam in pošten ta zavod vsem toplo priporočam.

V Cerini pri Čateži 3. oktobra 1885.

Miha Gerdanec, zavarovanec.

Mart. Gričar, s. r. priča.
Jož. Gerdanec, s. r. priča.

[69]

Miha Badovinac

daje v najem v Radovici blizu farne cerkve pri cesti na najboljše pasazi za gostilnico, mesnico in prodajalnico več stanovanj, 2 vrta, 1 veliko njivo, blizu, nadalje tudi ako želi 5 kteč, 9 vinskih sodov, 6 kadi, 1 trtje na 20, ali pa k temu še 2 kosa na 24 kopačev. Kdor želi v najem vzeti, naj si pride ogledati in zgovoriti k

Mihael Badovinac-u
v Radovici.

[71]

Hiša na prodaj

v Kandiji pri Novem mestu št. 20, skoraj nova, za kupčijo najbolj pripravna, z dvema vrtovoma se takoj iz lastne roke proda. Več o tem se zve pri lastnici

Mariji Mahorčič.

[72-1]

Kandija pri Novem mestu.

Podpisani uljudno naznanjam vsim dosedanjim P. T. naročnikom in sl. občinstvu, da sem

se sè svojo zalogo oblačil preselil v

I. nadstropje iste hiše št. 98.

Kakor do sedaj, hočem tudi v prihodnje skrbeti, da vstrežem vsim P. T. naročnikom z najlepšim in boljšim, kakor tudi po najnovejši šegi storjenimi oblačili, ter uljudno prosim, da me tudi odslej vsi P. T. naročniki in sl. občinstvo z mnogobrojnimi naročili počaste.

Z največjim spoštovanjem

A. Weiss,

krojač v Novem mestu.

[74-1]

Lekar pri

„Kroni“,

FERDIN. HAJKA

v Novem mestu

priporoča spoštovanemu občinstvu pravi

Seidlitz-ev prašek, vedno frišen, škatljica po 80 kr.

in po 1 gld., Brausepulver, škatljica 30 kr., Dr. Bitterjeve kapljice za zobe. To sredstvo se vedno obnese, če koga zobe bole. Flašica 15 kr. Marija-celjske kapljice za želodec, Anatherinova ustna voda, flajšter za kurja očesa, obroček za kurja očesa.

Nadalje priporočam: Dr. Gölis Speisepulver, Schaumanns Magensalz, Dr. Rosas Lebensbalsam, Gastrophan, Franzbranntwein v flašicah, Nestl's Kindermehl, Pain Expeller Liebig's Fleisch-extrakt, Glycerin-Theerseife, Paglianos Syrup, Restitutions Fluid za konje, Korneuburški prašek za živino, Berger's Theerseife, Pserhofer Pillen.

[73-1]

Neogibno potreben pomoček za svinorejo.

Mr. Tetley-eva

zdravilna štupa za svinje.

Izvrstna, po mnogoterih izkustvih utrjena, z najlepšim vspedom rabljena štupa za vsakojake svinjske bolezi in najboljši pomogljaj proti kugi. — Dobiva pa se v zavitku (paketih) po 12 in 36 kr. edino le pri

Dominik Rizzoli-ju,

[59-3]

v lekarni pri „Angelju“ v Novem mestu.

Ljubljanski Zvon.

Št. X. prinaša te spise:

1. Svoimir: Drobne pesmi. 7, 8, 9, 10, 11.
2. Dr. Fr. Detela: Veliki prof. Zgodovinski roman. (Dalje).
3. Tina: Podoba tvoja. Pesem.
4. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 23. Gospod Vedež.
5. J. Kržišnik: Glad. Pesem. 1, 2, 3.
6. Ivan Verhovc: Slavni Slovenci. II. Peter Pavel Glavar.
7. A. Fekonja: Slovenci v književni vzajemnosti s Hrvati.
8. J. Cimperman: Oséhlo cvetje. Soneti.
9. Janko Kersnik: Agitator. Roman. (Dalje).
10. Kostanjevec: Tvoj nasméh. Pesem.
11. Književna poročila: IV. L. Žvab: Curiosità Triestine.
12. D. Fajgelj: Nove muzikalije IV, V.
13. — Blag rojak.
14. I. Franke: Umetniške starine po Gorenjskem.
15. L.: Slovenski časopisi leta 1885.
16. Slovenski glasnik: Nove knjige slovenske. — Letna poročila naših srednjih šol. — Wolfy slovar. — Jurija Šubica slike za novi muzej. — „Verein der Slavisten.“ — Kratké opazke.
17. Janko Kalan: Šah. [9—10]

„LJUBLJANSKI ZVON“ izhaja v mesečnih, po 4 tiskovne pole velike osmerke obsežnih zvezkih ter stoji za pol leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld 15 kr.

„KRES“

LEPOSLOVEN IN ZNANSTVEN LIST.

Sodelovanjem prof. dr. Greg. Kreka in župnika Dav. Trstenjaka, uredjuje dr. Jakob Sket, c. kr. gimn. profesor v Celovci.

Obseg 10. številke:

Arabela. Roman. Spisala Pavlina Pajkova. (Dalje.) — *Na logu.* Mirko. — *Mirko pije vino.* Mirko. — *Stari Džuldaš in njega sin Mamet.* Povest iz življenja v srednje-azijatskih puštinjah. Ruski spisal N. N. Karazin, preložil † Fr. Jos. Remeč (Dalje.) — *Trioletti.* J. Kostanjevec. — *Národná pripovedke.* Priobčuje Mat. Valjavec. — *Bakterije in njih znamenitost v našem gospodarstvu.* Spisal H. Schreiner. (Konec.) — *Stanko Vraz, slovenski rodoljub.* Andrej Fekonja. (Konec.) *Osvald Gutschmann.* Spisal J. Scheinigg. — *Nefrit.* Spisal Fr. Kocbek. — *Iz kotoribskega protokola.* Razglaša M. Valjavec. (Dalje.) — *Drobnosti.*

Izhaja v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca; veljá 4 gld. na leto, 2 gld. na pol leta in sé tudi lahko po snopičih à 40 kr. v knjigarnah kupuje.

Tudi letnik 1882, 1883 in 1884 se še dobi in sicer po 8 gld., prvi letnik nam je pošel. [26—6]

Posestvo na prodaj!

V Št Rupertu št. 67

prodá se iz proste roke celo posestvo obstoječe iz za krčmo pripravno hišo, s sadnim vrtom in njivam. Več se izve pri lastniku Janez Miklavčiču v Trebelnem. [68—2]

Rudninske mineralne vode

letos na novo napolnjene.

Carlsbader Mühlbrunnen,
Giesshübler Sauerbrunn,
Gleichenberger Constantins-Quelle,
Haller Jodwasser,
Marienbader Kreuzbrunnen,
Ofner Franz Josef Bitterquelle,
Ofner Rakoczy Bitterquelle,
Preblauer,
Roitscher Tempelquelle,
Roncegno (Eisenhaltiges Arsenwasser),
Selters (Nieder-Selters),
Haller Jodsaltz,
Carlsbader Sprudelsaltz.

Dobivajo se pri

Dominik Rizzoli-ju,

v lekarni pri „Angelju“ v Novem mestu. [60—3]

Šivalne mašine.

Šivalni stroji.

Najboljši Howe-, Singer in Cirkular šivalni stroji z 5 letnim poročtvom (garancijo) prodaja od 40 gl. naprej. Da so moji šivalni stroji posebno dobri, znajo tisti častiti kupci pričati, kateri jih že 10 do 18 let rabijo.

Šivalne mašine.

Šivalni stroji.

J. OGOREUTZ,

v Novem mestu. [64—4]

Federn Matrazen

Federn Matrazen

Tudi prodaja od 7 do 8 gld. leseno Federn Matraze od glv. e. k. priv. tovarne iz Dunaja, katere drage „Drat Matratzen“ popolnoma nadomestujejo.

Federn Matrazen

Federn Matrazen

Hiša na prodaj eno uro od Novega mesta na topliškej cesti, vas Potok hiš. št. 12. Hiša je zidana, na vsakem konci dve obokani (velbani) kleti; hlev, pod in kozole vse iz opeke krito; navadna gostilnica, dve njivi in nekaj hoste za 1.100 gld. Kupec lahko samo polovico precej plača, za drugo polovico se čaka več let ako se od nje plačuje 6 odstotkov na leto. Več o tem izve se v Novem mestu pred mostom pri Ribiču. [70]